

عنوان و نام پدیدآور: توانبخشی مبتنی بر جامعه راهنمای CBR/سازمان بهداشت جهانی؛ مترجم رامین رضایی؛ ویراستاران محسن حمیدی، محسن ایروانی، فرانک تفرشی.

مشخصات نشر: تهران: سازمان بهزیستی کشور، اداره کل روابط عمومی و امور بین الملل، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ج۷؛ ۲۲۵۲۹ س م.

شابک: دوره: ۰۰۰-۰۰۰-۶۵۶۹-۶۰۰-۹۷۸-۶، ج۱: ۰۰۰-۰۰۰-۶۵۶۹-۶۰۰-۹۷۸-۶، ج۲: ۰۰۰-۰۰۰-۶۵۶۹-۶۰۰-۹۷۸-۶، ج۳: ۰۰۰-۰۰۰-۶۵۶۹-۶۰۰-۹۷۸-۶، ج۴: ۰۰۰-۰۰۰-۶۵۶۹-۶۰۰-۹۷۸-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: Community-based rehabilitation: CBR guideline, 2010.

مندرجات: ج ۱. کتاب مقدماتی/ مترجم رامین رضایی؛ ویراستاران محسن حمیدی، محسن ایروانی، فرانک تفرشی. - ج ۲. مولفه سلامت/ مترجم کیوان دوانگران، ولی ا. نورا؛ ویراستار محسن حمیدی، - ج ۳. مولفه آموزش/ مترجم احمد نظری؛ ویراستاران فرانک تفرشی، محسن حمیدی، معصومه السادات فضلی. - ج ۴. مترجم احمد نظری؛ ویراستاران فرانک تفرشی، محسن حمیدی، معصومه السادات فضلی. - ج ۴. مولفه امرار معاش/ مترجم علی مشیری رودسری؛ ویراستاران محسن حمیدی، محسن ایروانی، فرانک تفرشی. - ج ۵. مولفه اجتماعی/ مترجم فرانک تفرشی؛ ویراستار محسن حمیدی، - ج ۶. مولفه توانمندسازی/ مترجم محسن ایروانی؛ ویراستار محسن حمیدی. - ج ۷. کتاب تکمیلی/ مترجم مهین رئیس دانا؛ محمدرضا اسدی؛ ویراستاران محسن حمیدی، محسن ایروانی.

موضوع: معلولان - - توانبخشی

موضوع: بهداشت همگانی - خدمات

موضوع: توانبخشی

شناسه افزوده: رضایی، رامین، ۱۳۴۳. - مترجم

شناسه افزوده: حمیدی، محسن، ۱۳۴۱. - ویراستار

شناسه افزوده: ایروانی، محسن، ۱۳۵۱. - ویراستار

شناسه افزوده: تفرشی، فرانک، ۱۳۴۵. - ویراستار

شناسه افزوده: سازمان بهداشت جهانی

شناسه افزوده: World Health Organization

شناسه افزوده: سازمان بهزیستی کشور، اداره کل روابط عمومی و امور بین الملل

رده بندی کنگره: ۹۱۳۹۰/ت ۹۱۳۹۰/ت RDY۹۵

رده بندی دیویی: ۶۱۶/۷۰۶۵۱۵

شماره کتابشناسی ملی: ۲۶۹۴۵۶۱

کتاب ۴: مولفه امرار معاش، توانبخشی مبتنی بر جامعه - راهنمای CBR

ترجمه: علی مشیری رودسری

ویراستاران: محسن حمیدی - محسن ایروانی - فرانک تفرشی

ناشر: سازمان بهزیستی کشور

مجری: گروه انتشارات روابط عمومی

چاپ اول: ۱۳۹۲

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

قیمت: اهدایی

شناسنامه کتاب - کتابخانه WHO

توانبخشی مبتنی بر جامعه: راهنمای CBR.

۱. توانبخشی. ۲. افراد معلول. ۳. خدمات سلامت اجتماعی. ۴. سیاست‌های سلامت. ۵. حقوق بشر. ۶. عدالت اجتماعی. ۷. مشارکت مشتریان. ۸. راهنما. ۱. سازمان بهداشت جهانی. ۱۱. یونسکو. ۱۱۱. سازمان بین‌المللی کار. ۱۴. کنفرانس بین‌المللی توسعه معلولیت.

(طبقه NLN: 320 WB)

شابک: ۹۷۸۹۲۴۱۵۴۸۰۵۲

© سازمان بهداشت جهانی ۲۰۱۰

حق چاپ برای سازمان جهانی بهداشت محفوظ است. این کتاب از طریق انتشارات سازمان جهانی بهداشت به آدرس زیر قابل دسترس است.

World Health Organization, 20 Avenue Appia, 1211 Geneva 27, Switzerland (Tel: +41 22 791 3264; fax: +41 22 791 4857; e-mail: bookorders@who.int).

هرگونه درخواست برای تکثیر یا ترجمه انتشارات WHO - خواه برای فروش یا توزیع رایگان - باید از طریق آدرس زیر به اطلاع انتشارات WHO برسد (Fax: +41 22 791 4806; e-mail: permissions@who.int).

عناوین به کار رفته و مطالب ارائه شده در این کتاب به این معنی نیست که هرچه توسط سازمان بهداشت جهانی مطرح شده امکان صدق در مورد وضعیت هر کشور سرزمین، شهرستان، منطقه و یا افراد ذی‌نوذ و یا حد و مرزها را دارد. خطوط نقطه چین بر روی نقشه نشان‌دهنده مرز تقریبی است که هنوز در مورد آن توافق کامل وجود ندارد.

اشاره‌ای به مؤسسات خاص و یا برخی از محصولات به معنای تأیید یا توصیه توسط سازمان بهداشت جهانی و اولویت دادن به آن‌ها نسبت به دیگر مؤسسات و یا محصولات مشابه نیست. برای مستثنی کردن خطاها نام محصولات اختصاصی با حروف بزرگ متمایز شده‌اند.

تمامی اقدامات احتیاطی و معقول توسط سازمان بهداشت جهانی برای بررسی اطلاعات موجود در این کتاب انجام شده است. با این حال، هیچ نوع ضمانتی چه به صورت تلویحی و یا صریح برای مطالب به چاپ رسیده وجود ندارد. مسئولیت تفسیر و استفاده از مطالب آمده شده به‌عهده خواننده است. در هیچ شرایطی، سازمان بهداشت جهانی مسئولیت خسارت ناشی از استفاده از آن را به‌عهده نمی‌گیرد.

طراحی و صفحه‌بندی توسط شرکت ارتباطات اینیس: www.iniscommunication.com

چاپ نسخه انگلیسی در مالت

راهنمای CBR
مؤلفه‌ی امرار معاش

فهرست مطالب:

۱	پیش‌گفتار
۱۱	توسعه مهارت‌ها
۲۳	خوداشتغالی
۳۷	اشتغال دستمزدی
۴۷	خدمات مالی
۵۷	تأمین اجتماعی

افراد معلول در کشورهای کم‌درآمد نه تنها همانند سایر افراد جامعه تحت تأثیر عوامل ایجاد فقر می‌باشند، بلکه با عوامل منفی دیگری هم مواجه هستند. کودکان معلول برای ورود به مدرسه؛ جوانان معلول برای حضور در دوره‌های حرفه‌آموزی؛ بزرگسالان معلول جهت داشتن شغل آبرومند با موانع متعددی مواجه هستند. بیشترین آسیبی که افراد معلول می‌بینند این تفکر است که آن‌ها برای یادگیری مهارت‌ها و کار صلاحیت ندارند.

کار ابزاری است که فرد بتواند از طریق آن از فقر رهایی پیدا کند و ضروریات زندگی‌اش را تأمین نماید. حق افراد معلول برای داشتن کار در معاهدات بین‌المللی نظیر کنوانسیون تبعیض (کار و اشتغال) پذیرفته شده توسط سازمان بین‌المللی کار^۱ در سال ۱۹۵۸ (شماره ۱۱۱) (۱)، کنوانسیون توانبخشی حرفه‌ای و اشتغال افراد معلول توسط سازمان بین‌المللی کار در سال ۱۹۸۳ (شماره ۱۵۹) (۲) و کنوانسیون سازمان ملل در زمینه حقوق افراد معلول مورد پذیرش قرار گرفته است. اگرچه، حق کار اغلب نادیده گرفته شده است و معلولان برای یافتن شغل و کارکردن با موانع بسیاری مواجه هستند.

برنامه توانبخشی مبتنی بر جامعه (CBR) قادر است از طریق حمایت و تسهیل کار زنان و مردان معلول به آن‌ها و خانواده‌های شان برای تأمین ضروریات زندگی و بهبود شرایط اقتصادی و اجتماعی آن‌ها کمک کند. این کمک‌ها می‌تواند از طریق توجه به نیازها و دیدگاه‌های افراد معلول و ایجاد فرصت برای تلفیق این افراد در برنامه‌های ملی کاهش فقر و سایر برنامه‌های توسعه، تدارک فرصت‌های آموزشی مناسب مهارت‌ها و کار برای افراد معلول و خانواده‌شان، آن‌ها را قادر سازد تا از فقر رهایی یابند. دسترسی به فرصت‌های معاش یکی از عوامل کلیدی در حذف فقر به‌شمار می‌رود.

تأمین معاش بخشی از CBR است، زیرا "تضمین دستیابی جوانان و بزرگسالان معلول به فرصت آموزش و کار در سطح جامعه ضروری می‌باشد" (۴). یادگیری دانش و مهارت در درون خانواده و در سنین اولیه زندگی آغاز می‌شود. (کودکان با نگاه کردن یاد می‌گیرند که چگونه کارها را از طریق والدین و سایر اعضای خانواده انجام دهند). کودکان معلول بایستی به یادگیری، مشارکت و همکاری در خانواده تشویق شوند. هم‌چنین اعضای معلول خانواده که در سن کار هستند باید در زمینه افزایش مهارت‌ها و بازگشت به کار یا شروع کار مورد حمایت و تشویق قرار گیرند. برنامه CBR که افزایش مهارت‌ها و تأمین نیازهای معیشتی جوانان و بزرگسالان معلول را در جامعه مورد توجه قرار ندهد، ناقص می‌باشد و بدین ترتیب هرگونه تلاش دیگری را محدود خواهد کرد.

مؤلفه معاش، مانند سایر مؤلفه‌های ماتریس CBR با دیگر مؤلفه‌ها ارتباطات بسیار نزدیکی دارد. بین تلاش برای ارتقاء و تسهیل مؤلفه معاش در CBR و تلاش برای دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی، خدمات آموزشی و فرصت‌های اجتماعی ارتباطات ضروری وجود دارد. فردی که دچار معلولیت می‌باشد، نیازمند سلامتی است و ممکن است برای انجام کار به وسایل کمکی نیاز داشته باشد. فرصت‌های شغلی پیش‌رو برای کودکان و جوانانی که به آموزش دوره ابتدایی و متوسطه و هم‌چنین به فرصت آموزش مهارت‌ها دسترسی دارند به‌نحو چشم‌گیری بیشتر خواهد بود. هم‌چنین فرد معلولی که کار می‌کند توانمند می‌شود و بهتر می‌تواند نیازهای زندگی خود را برآورده سازد، از خانواده‌اش حمایت کند و مشارکت فعالی در فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی داشته باشد.

دیوید زندگی بسیاری از مردم را دگرگون کرده است

دیوید از کودکی مبتلا به فلج اطفال بود. پدرش او را به دلیل معلولیتش طرد کرد، اما مادرش اصرار داشت که او به مدرسه برود. بعد از اتمام دوره ابتدایی، دیوید در مقطع دبیرستان در کامپالا پایتخت کشورش اوگاندا حضور یافت، سپس به کالج خصوصی رفت و مدرک کتابداری و منشی‌گری گرفت.

دیوید انگیزه بالایی داشت تا برای رشد و توسعه افراد معلول روستای خود، فعالیت کند و می‌دانست با کار به‌عنوان یک حسابدار بانک نمی‌تواند به هدف خود دست یابد. بنابراین او از طریق دوره آموزش از راه دور دانشگاه ماکریر در رشته کاردانی دامپزشکی با حمایت مالی یک سازمان غیردولتی محلی آموزش دید.

زمانی که او در کارش مهارت یافت، یک مرکز خوداشتغالی دامپروری در روستایش ایجاد کرد و شروع به بسیج افراد معلول کرد. او در مناطق روستای محل زندگی خود، شروع به شناسایی خانواده‌هایی کرد که افراد معلول در آن زندگی می‌کردند. او به‌جای توجه بر افراد معلول به کل خانواده اهمیت می‌داد، زیرا درگیر کردن تمام اعضای خانواده باعث می‌شد آنها، فرد معلول را عضوی محترم و مفید ببینند، نه فردی ناتوان.

دیوید شروع به پرورش و اصلاح نژادهای مرغ، گاو، خوک، مرغ و بوقلمون هم چنین آموزش افراد معلول و خانواده‌های آن‌ها در زمینه دام‌داری نمود. او حیوانات را پس از زاد و ولد در اختیار سایر خانواده‌ها قرار می‌داد و به این طریق او می‌توانست به دیگر خانواده‌ها کمک کند. دیوید خیلی زود فهمید که برای آموزش بهتر دام‌داری به خانواده‌ها نیاز به ایجاد مزرعه نمونه و مرکز آموزش مناسب‌سازی شده دارد مکانی که مردم بتوانند برای دوره‌های آموزش چندین روزه به آن جا مراجعه کنند. مزرعه نمونه او اکنون گاوهای فریسیان، بزهای دورگه، خوک و بوقلمون و جوجه‌هایی با کیفیت مناسب پرورش می‌دهد.

دیوید انجمن خانواده‌های افراد معلول را در کایول تشکیل داد. ۱۰ سال بعد، این انجمن بیش از ۵۰۰ عضو داشت. هر عضو مبلغ اندکی پول به عنوان حق عضویت می‌پرداخت، به‌طوری که منبع اصلی درآمد انجمن باشد.

دیوید می‌گوید: من می‌خواستم به تجربه فرصت‌های محدود خودم و به شرایط کلیشه‌ای تبعیض‌آمیزی که داشته‌ام، "نه"

بگویم. من می‌خواستم ثابت کنم که پیشرفت واقعی افراد معلول در مناطق روستایی اوگاندا امکان‌پذیر است. به‌طور سنتی افراد معلول هیچ نوع آموزشی نداشته‌اند، آن‌ها فقط در زمینه صنایع دستی که نوعی تجارت محدود در مناطق روستایی است، آموزش می‌دیدند. به نظر می‌رسد تنها کاری که کرده‌ام، ایجاد روحیه کشاورزی و به خصوص دام‌داری در آن‌ها بود.

